

ANNIN ENSIMMÄINEN LENTOMATKA

Anni Murtovaara, vain lasit ja ilmaan.

”Ystävättärelläni oli serkku, joka kuului Santahaminan henkilökuntaan. Itse olin tuolloin työssä Helsingissä eräässä liikkeessä. Santahaminan kerholla oli tanssitilaisuus, minne ystävättäreni kanssa menimme. Pääsylippuihin sisältyi arvonta, jossa voittona oli lento lentokoneella. Kuinka ollakaan, arvonta suoritettiin ja voitimme ystävättäreni kanssa lennon.

Lentokäsiineet ja lentolasit saimme, muuten olimme omissa talvivaatteissamme. Oli lämmin kevättalven aurinkoinen päivä, kun ystävättäreni ja minä lähdimme lennolle”, muistelee Anni Murtovaara, entinen Hallilainen.

”Mentyäni takaisin työhön, minua jännitti, kun jouduin pyytämään päivän vapaata. Tuohon aikaan vapaan saanti ei ollut niin selvää kuin nykyisin. Etenkin kun olin ollut työssäni vasta kymmenen päivää. Rouva ihmetteli, että mihin sinä vapaata tarvitset. Vastasin, että lähdän lentämään tuonne Santahaminaan. No, kyllä sitä Rouva vähän ihmetteli, mutta kyllä hän vapaata antoi, kun kerran lentämisestä oli kysymys.”

”Aika oli ehkä 1926—1927, en ole aivan varma, mutta näillä paikkeilla kuitenkin. Kone, jolla pääsimme lentämään oli Hansa Brandenburg — varsinaisesti vesilentokone, joita Suomessa rakennettiin 122 kappaletta. Edelleenkin suurin lukumääräinen sarja, mitä maassamme on rakennettu ja Hansa Brandenburg oli ensimmäinen Suomessa rakennettu lentokone.”

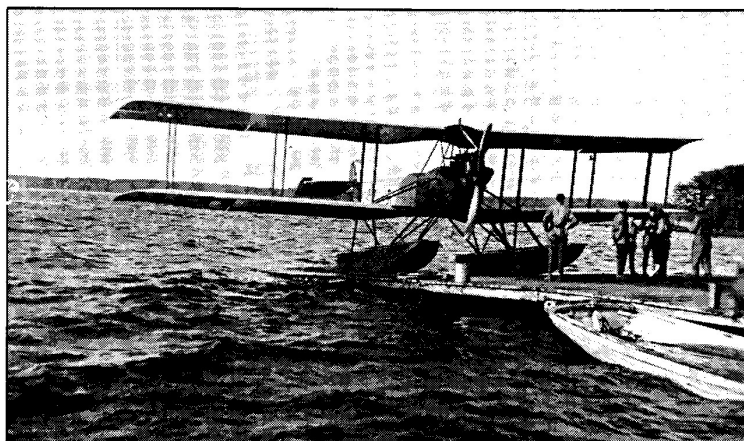
”Huomionarvoista on tuo komea nimi. Tuohon aikaan annettiin Saksassa lentokoneille todella vaikuttavat nimet. Suomessahan lentokoneet saivat yleensä jonkun linnun tai säätä kuvaavan nimen. Mahdollisesti tuo nimen Hansa -sana liittyy muistuttamaan aikoinaan Itämeren piirissä vaikuttanutta kauppaliittoa, jossa saksalaisella Lyypekillä oli johtava merkitys. Brandenburg taas on tietty hallintoalue Berliinin lähellä, mihin liittyy paljon tärkeää historiaa. Muistettakoon vaikka suuren säveltäjän Johann Sebastian Bachin brandenburgilaiset konsertot.”

”Ensimmäisen Suomessa valmistetun Hansa Brandenburg -koneen otti vastaan 1922 oopperalaulajatar Aino Acht-Jalander, puolustusministeri Bruno Jalanderin puoliso. Tuo lentokone oli, myöhemmin hyvin kuuluisan Ernst Heinkelin suunnittelema.”

”Ennen lentoa allekirjoitimme paperin, jossa luovuimme korvausvaatimuksista, mahdollisen onnettomuuden sattuessa. Kurkistelimme kovasta viimasta huolimatta, meteli oli myös kova, maisemaa alapuolellemme. Rannassa olevat öljysäiliöt näyttivät aivan lankarullilta. Hansa, millä lensimme, oli suksivarustuksella. Ehkä puoli tuntia olimme ilmassa ja alas laskeuduimme onnellisesti.”

”En tuolloin vielä aavistanut, että lentokoneet ovat tulossa elämäni vaikka tunsinkin jo tulevan aviomieheni Kosti Murtovaaran. Kosti oli työssä Suomenlinnassa.”

Talvisodan aikana Lentokonetehtas hajautettiin monelle paikkakunnalle.

Hansa Brandenburg suksilla.

Murtovaarojenkin tie kulki Kolhon kautta Kuoreveden Halliin marraskuussa 1940.

”Taipaleeseen oli valmistunut asuinalue johon muutimme. Elämä oli aika erilaista kaupunkielämään tottuneille, esim. vedet haimme vesipostista. Hyvä henki vallitsi kaikkien kesken, toinen auttoi toistaan. Pikkukekkereitäkin pidettiin.”

”Mieheni oli työssä Lentokonetehtaan levyosaston työnjohtajana. Kosti oli luonnossa viihtyvä ihminen ja mielellään kalasteli Kuorikka järvellä. Sui-nulan kylään rakensimme kesämökin, tutustuimme moniin perheisiin ja ystävystyimme. Poikani on tänne myös rakentanut kesämökin ja viihtyy Kuorevedellä.”

”Edelleen Taipaleen entiset asukkaat pitivät yhteyttä ja muistelevat tuota aikaa joka niin monella tavalla oli erilaista kuin tämä nykyinen aika. Siitä esimerkkinä kokoontumisemme ravintola Hallin Jannessa, mihin saapui runsaasti uuttakin sukupolvea.”

Kosti Murtovaara kuoli 1982 Tampereella, jossa kertojamme Anni Murtovaara viettää eläkepäiviään ja käy usein Kuorevedellä ystäviään tapaa-massa, jossa tämäkin juttu tehtiin.

Haastatteli Kuorevedellä 13.10.1991
PERTTI AAPRO

P.S. Hyvän ja Rauhallisen Joulun toivotukset entisille ja nykyisille lentokoneiden rakentajille.

Anni Murtovaara